

Jordi Fàbregas

QUATRE TOCS AMB CANYA

per a grup de gralles i tabal

Cor de foc
Ball a quatre
Trànsit
Ball gemmat

S069

Presentació

L'any 2006, el Patronat Municipal Auditori Pau Casals va iniciar la programació anual d'un concert que amb el nom genèric de *Música de gralles al Vendrell*, homenatgés a grallers i grups de grallers del Vendrell amb motiu d'algun aniversari; recuperés i difongués peces musicals per a gralles que haguessin format part del repertori dels grallers i/o de grups de la vila, o haguessin estat compostes o arranjades per grallers vendrellencs; i estrenés peces compostes per autors i autores del Vendrell, per autors relacionats amb la vila, o per autors al quals se'ls fes un encàrrec específic.

El concert de 2006 es va dedicar als Macaris: Joan Domingo, *Macari*; Albert Jané, *Carbassó*; i Jaume Esteve, *Casalta*; i també a Antoni Ollé i Jaume Vallès i, en record d'Antoni Mañé, *Ton de la gralla*, que feia un any que ens havia deixat. En aquell concert es van estrenar peces de músics d'El Vendrell o relacionats amb la vila.

El concert de 2007 es va dedicar a Joan Vidal i Martí, *Tof*, en el centenari del seu naixement, i el desè aniversari de la seva mort. A més s'hi estrenà l'obra *Música amb canya doble*, de David Puertas, que s'havia encarregat per a l'ocasió, i es va col·laborar en l'edició d'una selecta d'obres seves, *Música amb canya*, editada per Clivis.

El concert de *Música de gralles al Vendrell* de 2008, s'ha dedicat al grup de grallers Els Romeas del Vendrell, en el centenari de la seva creació. La peça encarregada per aquest motiu ha estat *Cor de foc*, composta per Jordi Fàbregas. El Patronat Municipal Auditori Pau Casals ha col·laborat en la present edició de composicions seves.

Jordi Fàbregas i Canadell va néixer a Sallent al 1951 i de ben petit va iniciar el seu contacte amb la música tant a casa seva, com a Escola Mare de Déu de Montserrat on hi va cantar fins a l'adolescència. A finals dels anys seixanta, influït per la Nova Cançó i de manera molt especial pels Setze Jutges, així com per alguns mestres de la "chanson" com Jacques Brel, va començar a cantar i a tocar la guitarra de manera autodidàctica, i als anys setanta va iniciar la seva relació amb la gralla.

El seu neguit musical i cultural el portà a fundar diversos grups musicals entre els quals destaquem Coses al 1973, l'Harmònica Brava al 1979, La Murga al 1980, i Primera Nota al 1987. El 1991 va ser cofundador de l'Orquestra Simfònica de la Canya i al 1996 d'El Pont d'Arcalís. A més, des del 1991 és el director dels Ministrils del Camí Ral.

Paral·lelament a la seva activitat musical, en Jordi va anar desenvolupant una important tasca de dinamització, difusió i creació d'espais i moments per a la música folk i tradicional, que es va concretar en la creació, al 1988, del Festival Tradicionàrius, del que enguany s'ha celebrat la XXI edició, amb la col·laboració en la creació de l'Associació Musical per la Tradició Musical-TRAM (1989), i en la del Centre Artesà Tradicionàrius-CAT (1993), que enguany ha inaugurat un nou i ampli local. Així mateix ha participat en.

l'organització i coorganització d'actes com la Trobada de Música Tradicional al Pallars, el Mercè Folk, el Mercat de Música Viva de Vic o la Fira d'Espectacles d'arrel tradicional a Manresa. I darrerament cal destacar la seva responsabilitat en el programa Línia Folk d'iCat fm.

Ha estat i és compositor de cançons, ha musicat poemes de Màrius Torres, Martí i Pol, Miquel Desclot, i altres, i ha compost moltes peces d'arrel i estil popular i tradicional, generalment destinades a balls de gegants, i a tocs i cercaviles de festes majors. I no podem deixar d'esmentar la seva extensa tasca com arranador de peces tradicionals, tant per ser interpretades en festes populars, com per formacions musicals estables com El Pont d'Arcalís.

No voldria acabar aquestes ratlles sense esmentar algunes característiques del Jordi que són les que el fan ser com és: la seva bonhomia, dolçor, sensibilitat i tendresa en el ser i en el tracte amb els altres; l'empremta d'estil, de tractament i de cadències que està deixant en la interpretació actual de la música popular i tradicional, i en la composició de música d'arrel; i l'espontaneïtat, frescor i precisió de la seva agradable i profunda veu.

Jordi Quintana

Presentació de les peces

Cor de foc (Gràcia, Barcelona, gener-juny de 2008), per a tres gralles i tabal, és una obra amb dos moviments, un *Scottisch* i una *Corranda*, encarregada pel grup Les Gralles del Baix Penedès amb el suport del Patronat Municipal Auditori Pau Casals, amb motiu del centenari del grup de grallers Els Romeas del Vendrell, la qual fou estrenada pel grup *Clau de Mar*, del Vilanova i la Geltrú, l'11 d'octubre de 2008, al concert "Música de gralles al Vendrell", del Cicle de tardor de l'Auditori Pau Casals.

A partir d'una introducció harmònica de les gralles i del ritme quaternari del tabal, la 1a gralla exposa el melodiós primer motiu en La menor de l'*Scottisch*, el qual, en la seva repetició és acompanyat per la 2a i 3a gralla, amb un estil de complementarietat, diàleg i anticipació, amb alguns jocs rítmics i contrarítmics. Segueix el segon motiu del moviment, en el seu relatiu Do major, en el qual les gralles 2a i 3a agafen més protagonisme, generant un alegre contracant amb el seu diàleg musical, harmònic i rítmic, tot retornant al primer motiu, amb algunes variacions a l'acompanyament. Una entrada rítmica introdueix el segon moviment, la *Corranda*, en Sol major, que comença a tres veus amb un alegre primer motiu d'arrel popular i ritme binari compost, on la 1a i 2a gralla defineixen melodia i harmonia, i la 3a fa la funció de fals baix i complement harmònic. Segueix un segon motiu en Do major, que inclou alguns tancaments hemiòlics, i retorna al primer motiu amb diverses repeticions i diferents acompanyaments.

Ball a Quatre (Arsèguel, setembre de 2006), per a dues gralles, caixa i tabal, és una obra amb dos moviments, un Ball i una *Corranda*, composta per al Ball d'agermanament dels gegants de Santa Maria del Mar i els de Santa Maria del Pi. El van encarregar l'Associació d'Amics dels Gegants del Pi, i la Colla dels Gegants de Santa Maria del Mar, i es va estrenar a la Basílica del Pi, de Barcelona, el 12 de gener de 2008.

Comença amb una breu introducció de les dues gralles i la percussió, per seguir amb el *Ball*, el primer motiu del qual, en La menor, exposa la gralla 1a, amb ritme quaternari i to força majestuós, que en la seva repetició queda complementat per l'harmonia de la gralla 2a, tot donant pas al segon motiu, molt més rítmic, alegre, saltironat i dialogat, propi, com s'escau, d'un ball de gegants, retornant altre cop al primer motiu. L'entrada rítmica de la percussió inicia la *Corranda*, amb Do major i ritme binari compost, que té dos motius amb un aire típic dels balls de gegants, que inclouen, entre les repeticions, una divertida variació amb transposició del segon.

Trànsit (Gràcia, Barcelona, febrer de 2001) és una peça per a gralla solista i tabal, escrita en dos moviments, una *Buleria* i una *Dançà*. Va ser encarregada per Roser Olivé qui la va estrenar juntament amb Pere Olivé.

A partir de l'entrada rítmica del tabal, arrenca la *Buleria*, que amalgama els 4 temps compostos d'un 12/8 desglossant-los en 6/8 i 3/4. Amb els accents bàsics a les corxeres 3, 6, 8, 10 i 12, propis d'aquest estil o *palo*, la gralla inicia el primer motiu, que repeteix transposat, i complementa amb dos motius més per acabar retornant al primer tot modulant per escales modals de Mi i Fa entre mixolidi i frigi. Segueix la *Dançà* més pausada, de ritme ternari i amb un aire més mediterrani. *Trànsit* és una peça que juga amb el cromatisme i que permet el lluïment tècnic i interpretatiu dels músics, tant en la gralla que ens demostra la seva versatilitat, com en el tabal, en qual en alguns moments exerceix de veritable segona veu.

Ball Gemmat és ball de gegants, per a tres gralles i tabal. El va encarregar l'Agrupació de Colles de Geganters de Catalunya amb motiu del Centenari Joan Amades, i es va estrenar a Salou el 20 de maig del 1990. El grup Primera Nota el va registrar en casset (TRAM 0007-C).

Després d'una introducció rítmica, les tres veus inicien el primer motiu format per dues frases de vuit compassos cadascuna dins la tonalitat en Sol menor. Té un caràcter pausat i tranquil, i després de quatre repeticions, modula a la tonalitat de Si bemoll major. Tot seguit, una nova introducció de la percussió, inicia un segon motiu, en Sol major, més animat i viu, que intercala el primer motiu i finalitza amb el segon.

COR DE FOC

SCOTTISH I CORRANDA

Jordi Fàbregas

INTRODUCCIÓ

Gralla 1

Gralla 2

Gralla baixa

Tabal

The introduction section consists of four measures. Gralla 1 has whole rests. Gralla 2 and Gralla baixa play a rhythmic pattern of eighth notes with accents. The drum part (Tabal) has a 4/4 time signature and a pattern of eighth notes with accents.

5

SCOTTISH

Measures 5-9 of the Scottish section. Gralla 1 has whole rests. Gralla 2 and Gralla baixa play a rhythmic pattern of eighth notes with accents. The drum part (Tabal) has a complex rhythmic pattern with accents and a first ending bracket over measures 7-9.

10

Measures 10-14 of the Scottish section. Gralla 1 has a melodic line with a slur over measures 10-11 and a slur over measures 13-14. Gralla 2 and Gralla baixa have whole rests. The drum part (Tabal) has a complex rhythmic pattern with accents and first and second ending brackets over measures 11-14.

15

Musical score for measures 15-19. The system consists of four staves: two treble clefs, two bass clefs, and a double bass line. The first treble staff has a melodic line with slurs and accents. The second treble staff has a similar melodic line. The third treble staff has a rhythmic accompaniment. The double bass line features a complex rhythmic pattern with slurs and accents. A dynamic marking of *mp* is present in the third treble staff.

20

Musical score for measures 20-24. The system consists of four staves: two treble clefs, two bass clefs, and a double bass line. The first treble staff has a melodic line with slurs and accents. The second treble staff has a similar melodic line. The third treble staff has a rhythmic accompaniment. The double bass line features a complex rhythmic pattern with slurs and accents. A dynamic marking of *mp* is present in the third treble staff.

25

Musical score for measures 25-28. The system consists of four staves: two treble clefs, two bass clefs, and a double bass line. The first treble staff has a melodic line with slurs and accents. The second treble staff has a similar melodic line. The third treble staff has a rhythmic accompaniment. The double bass line features a complex rhythmic pattern with slurs and accents. Dynamic markings of *mp* and *mf* are present in the third and second treble staves, respectively.

29

Musical score for measures 29-33. The system consists of four staves: two treble clefs, two bass clefs, and a double bass line. The first treble staff has a melodic line with slurs and accents. The second treble staff has a similar melodic line. The third treble staff has a rhythmic accompaniment. The double bass line features a complex rhythmic pattern with slurs and accents. Dynamic markings of *f* are present in the second and third treble staves.

34

mf *mf* *p* *f* *f*

6 7

39

mp *mp*

8

44

44

49

mp *mp*

49